

Datum

2023-10-16

Vår referens

Marcus Ljungqvist

Utvecklingssamordnare

marcus.ljungqvist@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet av EU-Kommissionens förslag till ändringar i förordning (EG) nr 2017/852 om kvicksilver och om upphävande av förordning (EG) nr 1102/2008 STK-2023-1083

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har översänt en remiss till Malmö stad avseende ändringar i förordning (EG) nr 2017/852 om kvicksilver och om upphävande av förordning (EG) nr 1102/2008).

De föreslagna förändringarna innebär att de svenska bestämmelserna blir anpassade till EU-lagstiftningen och att hela kedjan för kvicksilverhanteringen blir bättre beaktad och reglerad i det svenska genomförandet. Ambitionen är att minimera risken för dubbelreglering, då det svenska förbudet mot kvicksilver endast ska gälla om ett motsvarande förbud inte redan följer av EU:s kvicksilverförordning. Det administrativa arbete som tillkommer statliga myndigheter, domstolar och kommuner bedöms bli begränsat. Förändringarna bedöms sammantaget kunna leda till en minskad risk för att människor och miljön ska behöva bli exponerade för kvicksilver.

Malmö stad ser positivt på de föreslagna förändringarna som innebär att det svenska genomförandet av EU:s kvicksilverförordning kompletteras.

Förslaget har skickats på remiss till miljönämnden och tekniska nämnden. Miljönämnden ställer sig positiv till förslaget. Tekniska nämnden har inga synpunkter och väljer att inte yttra sig. Nämndernas synpunkter är inkluderade i stadskontorets förslag till yttrande. Förslaget är att godkänna förslaget till yttrande till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss från klimat- och näringslivsdepartementet av EU-Kommissionens förslag till ändringar i förordning (EG) nr 2017/852 om kvicksilver och om upphävande av förordning (EG) nr 1102/2008
- EU-Kommissionens förslag till ändringar i förordning (EG) nr 2017/852 om kvicksilver och om upphävande av förordning (EG) nr 1102/2008

- EU-Kommissionens förslag till ändringar i förordning (EG) nr 2017/852 om kvicksilver och om upphävande av förordning (EG) nr 1102/2008
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 231023 Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet av EU-Kommissionens förslag till ändringar i förordning (EG) nr 2017/852
- Remissvar från miljönämnden
- Miljönämnden beslut 230927 § 150

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-10-23

Kommunstyrelsen 2023-11-08

Beslutet skickas till

Miljönämnden

Ärendet

Malmö stad har mottagit remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet avseende ändringar i förordning (EG) nr 2017/852 om kvicksilver och om upphävande av förordning (EG) nr 1102/2008). Under ärendets beredning har miljönämnden och tekniska nämnden haft möjlighet att yttra sig. Miljönämnden har yttrat sig och nämndens synpunkter är inkluderade i stadskontorets förslag till yttrande. Tekniska nämnden har inga synpunkter rörande rubricerad remiss.

Remissens förslag i korthet

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat ett förslag till författningsändringar med anledning av EU:s kvicksilverförordning. Förslaget syftar till att komplettera det svenska genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/852 av den 17 maj 2017 om kvicksilver och om upphävande av förordning (EG) nr 1102/2008 (EU:s kvicksilverförordning).

EU:s kvicksilverförordning

EU:s kvicksilverförordning reglerar alla delar i kvicksilverhanteringen från tillverkning och införsel till avfallshantering och utförsel. Detta är en del av de globala insatser som görs för att minska risken för att människor och miljön exponeras för kvicksilver. Förordningen förbjuder import och export av kvicksilver och vissa kvicksilverblandningar till och från EU. Även tillverkning av sådana produkter som innehåller kvicksilver och som listas i bilagorna till förordningen är förbjuden, likaså tillverkning och utsläppande på marknaden av nya produkter med kvicksilver tillsatt. Dessutom innehåller förordningen bestämmelser för vissa typer av produkter som innehåller kvicksilver, användning av amalgam, användning av kvicksilver i industriell verksamhet samt för hur kvicksilveravfall ska förvaras och bortskaffas.

Gällande svenska regler om kvicksilver

Sverige har ett generellt förbud mot att släppa ut kvicksilver och kvicksilverhaltiga varor på den svenska marknaden. Enligt förbudet får inte:

- kvicksilver släppas ut på den svenska marknaden eller användas i Sverige.
- varor som innehåller kvicksilver släppas ut på den svenska marknaden.
- kvicksilver och varor som innehåller kvicksilver yrkesmässigt föras ut från Sverige.

Från förbudet finns ett antal undantag som i huvudsak gäller produkter som omfattas av EU-lagstiftning om kvicksilverbegränsningar, till exempel förpackningar, förpackningskomponenter, batterier och vissa fordon. Dessutom undantas kvicksilver som förekommer naturligt i kol, malm eller malmkoncentrat och yrkesmässig utförelse och införelse av varor i samband med reparation och kalibrering utomlands samt utrustning för militära ändamål.

Författningsändringar med anledning av EU:s kvicksilverförordning

Promemorian innehåller förslag som syftar till att komplettera det svenska genomförandet av EU:s kvicksilverförordning. Ändringar i förordning (1998:944) om förbud i samband med hantering, införelse och utförelse av kemiska produkter för att förtydliga hur gällande svenska regler förhåller sig till EU:s kvicksilverförordning. Vidare ändringar i förordning (2012:259) om miljöstraffavgifter för att införa sanktioner för överträdelser av vissa bestämmelser i förordningen. Därtill föreslås att Naturvårdsverkets uppdrag som behörig myndighet enligt EU:s kvicksilverförordning förtydligas i avfallsförordningen (2020:614).

Restriktioner för import av kvicksilver

En av de föreslagna förändringarna är att det exportförbud för kvicksilver som fastställs i förordning (EG) nr 1102/2008 är tänkt att kompletteras med restriktioner för import av kvicksilver beroende på kvicksilvrets källa, avsedda användning och ursprungsort.

Undvika dubbelreglering

Det svenska förbudet mot kvicksilver överlappar förbuden i EU:s kvicksilverförordning, men går också längre än EU-förordningen. Det svenska förbudet mot kvicksilver föreslås endast gälla om inte ett motsvarande förbud följer av EU:s kvicksilverförordning. För att undvika dubbelreglering behöver det klargöras att det svenska förbudet endast gäller om ett motsvarande förbud inte följer EU:s kvicksilverförordning.

Vidare finns ett antal undantag från det svenska kvicksilverförbudet och det är möjligt för Kemikalieinspektionen att meddela undantag eller dispens från förbuden. Förslaget är att det klargörs att undantagen enligt de svenska reglerna endast gäller om hanteringen inte är förbjuden enligt EU:s kvicksilverförordning.

Miljöstraffavgifter

Därutöver föreslås att det ska bli möjligt att besluta om miljöstraffavgift vid vissa överträdelser av EU:s kvicksilverförordning, nämligen att inte ha föreskriven amalgamavskiljare, att vara försenad med att lämna in föreskrivna uppgifter om kvicksilveravfall och att vara försenad med att lämna in föreskrivet register om tillfällig lagring, omvandling eller solidifiering av kvicksilveravfall.

Förtydligandet av Naturvårdsverkets uppdrag

Därtill föreslås att Naturvårdsverkets uppdrag som behörig myndighet enligt EU:s kvicksilverförordning förtydligas i avfallsförordningen (2020:614). Naturvårdsverket har utsetts till behörig myndighet i enlighet med EU:s kvicksilverförordning, och ansvarar därmed för att ta emot rapporter om stora källor och register om kvicksilveravfall.

Konsekvenser i miljötillsynen för Malmö stad

Miljönämnden i Malmö blir direkt berörd av förändringarna i EU:s kvicksilverförordning genom miljöförvaltningens tillsynsansvar för tandvårdsinrättningar och den skyldighet som finns att besluta om miljöstraffavgifter. Miljönämnden bedömer att förslaget bör kunna rymmas

inom ramen för den miljötillsyn som bedrivs idag. Det finns uppskattningsvis 140 tandvårdskliniker i Malmö stad och hos dessa ska det finnas amalgamavskiljare installerade. Nya tandvårdskliniker, kommer emellertid behöva installera amalgamavskiljare. Det administrativa arbete som tillkommer med anledning av eventuella beslut om miljöstraffavgifter kopplade till detta bedöms bli begränsat.

Remissinstansernas yttranden

Sammanfattning av nämndernas yttrande:

Miljönämnden

Det svenska kvicksilverförbudet har funnits sedan början av 1990-talet. Det har inte skett någon förändring av det nationella förbudet utöver vad som bedömts nödvändigt för att anpassa bestämmelserna till förbuden i EU:s kvicksilverförordning och något nytt har inte tillförts det svenska förbudet.

Miljönämnden är positiv till de föreslagna förändringarna som innebär att det svenska genomförandet av EU:s kvicksilverförordning kompletteras.

Förändringarna innebär att de svenska bestämmelserna blir bättre anpassade till EU-lagstiftningen och att hela kedjan för kvicksilverhanteringen blir bättre beaktad och reglerad i det svenska genomförandet. Det kommer även att innebära att risken för dubbelreglering ska kunna minimeras, då det svenska förbudet mot kvicksilver endast ska gälla om ett motsvarande förbud inte redan följer av EU:s kvicksilverförordning. Det administrativa arbete som tillkommer statliga myndigheter, domstolar och kommuner bedöms bli begränsat. Förändringarna bedöms sammantaget kunna leda till en minskad risk för att människor och miljön ska behöva bli exponerade för kvicksilver.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden har inga synpunkter rörande rubricerad remiss.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret ställer sig positiv till de föreslagna förändringarna. Förslaget gör de svenska bestämmelserna bättre anpassade till lagstiftningen i EU och innebär en minimering av dubbelreglering. Bedömningen är att det administrativa arbetet som tillkommer efter förändringarna blir begränsade.

Ansvariga

Per-Erik Ebbeståhl Avdelningschef

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör